

SZENTENDRE 30 ÉVE (1945—1975)

Pest megyei Múzeumi Füzetek IX.

(Kiadja a Pest megyei Múzeumok Igazgatósága, Szentendre, 1975. 193 old.)

1944. december 26-án szabadult fel Szentendre. „Az évforduló jó alkalom a visszatekintésre, a tanulságok levonására — éppen a további teendők eredményes elvégzése érdekében” — olvashatjuk a kötet bevezetésében.

A *Szentendre felszabadulása* című fejezetben rövid történelmi visszatekintés után megismerjük a város felszabadulásának eseményeit. A következő fejezet 1945-től az 1948-as fordulatig tekinti át a város történetét, különös figyelemmel az 1945-ös év legfontosabb eseményeire. (Nemzeti Bizottság létrehozása, városi képviselőtestület megalakítása, földreform, választás, újjáépítés stb.) Ezután a városvezetés, a városfejlesztés 1949—1975 közötti főbb mozzanatait összegezi a kötet szerzője.

Az 1960—1961-es és az ezeket követő évek legfontosabb célkitűzése: Szentendre üdülőközpont legyen, amelyben a város két különböző területe — az öregebb a maga hagyományaival és a fiatal, új város — békésen megférnek egymás mellett.

Szentendre iparának 30 éves fejlődése c. fejezetből megtudjuk, hogy a város gazdasági életét az ipar határozza meg. „1949-ben a keresők 33,5%-a dolgozott az iparban” ezzel szemben 1970-ben a város kereső lakosságának 57,7%-át foglalkoztatta az ipar. „Talán ez a 24%-os arányeltolódás jellemzi legjobban a felszabadulás óta eltelt 30 év alatt bekövetkezett fejlődést.”

Ezt követően a mezőgazdaság 30 évről, a termelőszövetkezetek létrejöttéről, fejlődéséről olvashatunk. Miután Szentendre ösztérületének 34%-a erdő, jelentős szerep jut még a városban a Pilisi Állami Parkerdőgazdaságnak is.

A város ellátása érdekében nélkülözhetetlen kereskedelmi és vendéglátóipari egységekről, azok fejlődéséről számol be a következő fejezet.

„A Szentendre lábánál húzódó Duna a Pap-szigettel és a várost félkörben átölelő, erdő borította hegyek szinte kínálják a lehetőséget, hogy Szentendre idegenforgalmi központtá

váljék. A belváros romantikus hangulatot árasztó zeg-zugos utcácskái, barokk műemlékei, a fővároszhoz való közelsége szintén erre predesztinálják Szentendret.” Hogy e szépségek maximálisan kihasználják legyenek, azért sokat tett a város vezetősége. Szentendre idegenforgalmi lehetőségeiről, a kibontakozás útjáról számol be *A szentendrei idegenforgalom 30 éves útja* c. fejezet. „1957-ben, 1958-ban történtek először jelentős lépések az addig spontán idegenforgalom szervezetté tétele érdekében.” A távlati városrendezési terv fő célkitűzése az üdülő- zöldövezet tervszerű fejlesztése.

Megismerjük még G. Sin Edit munkájából a város egészségügyi ellátásának, sportéletének, kulturális életének alakulását. (Egészségügyi, kulturális intézmények szervezése, bővítése.) Jelentős színtölt a város kulturális életében (1969 óta) a szentendrei Teátrum, a Szentendrei Nyár rendezvény-sorozata; a Ferenczy Múzeum, a művésztelepi Galéria, Kovács Margit Kossuth-díjas keramikus művész gyűjteményes kiállítása (1975.) Czóbel Béla Kossuth-díjas kiváló művész múzeuma. Szentendre határában épül az ország legnagyobb Szabadtéri Néprajzi Múzeuma.

Igen jelentős a város képzőművészeti élete. 1928-ban alakult meg a Szentendrei Festők Társasága; ám a művésztelep lakói számára az állandó kiállítóhelyiség biztosítása még ma is gond.

A szerző „a Pest megyei Levéltár adataira, a város vállalatától, intézményeitől származó jelentésekre, a korabeli sajtóanyagra, a Ferenczy Múzeumban lévő dokumentációs és adattári anyagra, valamint az élő visszaemlékezésekre” támaszkodott. Skoszínú, gazdag összeállítás ez, de talán kevesebb adat közlése jelen esetben több lett volna, emelte volna a kötet értékét. Aránytalanul sok (204) a jegyzetek száma. Az „u. o.” jelzés használatával áttekinthetőbbé lehetett volna tenni a jegyzetapparátust.

A kötet címlapján Szentendre város címere, az 5. oldalon pedig Csikszentmihályi Róbert Felszabadulási emlékszobra látható. A szövegben elhelyezett 34 db fénykép szerencsésen egészíti ki a leírtakat. A fényképeket *iff. Szentiványi Kálmán* készítette.

Leblancné Kelemen Mária